

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2012. október 4.(*)

„Szociális biztonság – Az alkalmazandó jogszabályok meghatározása – 1408/71/EGK rendelet – 14. cikk, (2) bekezdés, b) pont – Szokásosan két vagy több tagállam területén foglalkoztatott személy – Egymást követő munkaszerződések – A munkavállaló szokásos tartózkodási helye szerinti tagállamban letelepedett munkáltató – Kizárólag más tagállamokban végzett keresőtevékenység”

A C-115/11. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie (Lengyelország) a Bírósághoz 2011. március 2-án érkezett, 2010. december 15-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Format Urządzenia i Montaż Przemysław sp. z o.o.**

és

a **Zakład Ubezpieczeń Społecznych**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: J. N. Cunha Rodrigues tanácselnök, A. Rosas, A. Ó Caoimh (előadó), A. Arabadjiev és C. G. Fernlund bírák,

előtanácsnok: J. Mazák,

hivatalvezető: R. Ferey tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2012. február 29-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a **Format Urządzenia i Montaż Przemysław sp. z o.o.** képviselőjében W. Barański advokat,

– a **Zakład Ubezpieczeń Społecznych** képviselőjében J. Czarnowski és M. Drewnowski radcowie prawni,

– W. Kita képviselőjében W. Barański advokat,

– a lengyel kormány képviselőjében M. Szpunar, A. Siwek-Kusarek és J. Fiedyga, meghatalmazotti minőségben,

– a belga kormány képviselőjében M. Jacobs és L. Van den Broeck, meghatalmazotti minőségben,

- a német kormány képviselőjében T. Henze, J. Möller és A. Wiedmann, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében V. Kreuschitz és M. Owsiany-Hornung, meghatalmazotti minőségben,

a f?tanácsnok indítványának a 2012. május 3-i tárgyaláson történt meghallgatását követ?en, meghozta a következ?

Ítéletet

1 Az el?zetes döntéshozatal iránti kérelem az 1996. december 2-i 118/97/EK tanácsi rendelettel (HL L 28., 1. o.; magyar nyelv? különkiadás 5. fejezet, 3. kötet, 3. o.) módosított és naprakésszé tett, valamint a 2006. december 18-i 1992/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL L 392., 1. o.) módosított, a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra, önálló vállalkozókra és családtagjaikra történ? alkalmazásáról szóló, 1971. június 14-i 1408/71/EGK tanácsi rendelet (a továbbiakban: 1408/71 rendelet) 14. cikke (2) bekezdése b) pontjának értelmezésére vonatkozik.

2 Ezt a kérelmet az egyfel?l a Format Urz?dzenia i Monta?e Przemys?owe Sp. z o. o. társaság (a továbbiakban: Format) – és W. Kita, az el?bbi egyik munkavállalója részvételével –, másfel?l a Zak?ad Ubezpiecze? Spo?ecznych (társadalombiztosítási intézet, a továbbiakban: ZUS) között a W. Kitára az e rendelet alapján alkalmazandó jogszabályok meghatározása tárgyában folyamatban lév? eljárásban terjesztették el?.

Jogi háttér

Az 1408/71 rendelet

3 Az 1408/71 rendelet hatodik prambulumbekkezdésének értelmében a koordinációs szabályoknak biztosítaniuk kell, hogy az Európai Közösségen belül mozgó munkavállalók, valamint eltartottaik és túlél? hozzátartozóik megtartsák szerzett jogukat és el?nyeiket, valamint ezek várományát.

4 E célkit?zést, e rendelet hetedik preambulumbekkezdése értelmében, különösen a különböz? nemzeti jogszabályok szerint figyelembe vett, az ellátáshoz való jogosultság megszerzéséhez és fenntartásához szükséges id?szakok összesítésével kell elérni.

5 Az említett rendelet nyolcadik preambulumbekkezdéséb?l az következik, hogy ugyanezen rendelet rendelkezései arra irányulnak, hogy az érintettek f?szabály szerint csak egyetlenegy tagállam szociális biztonsági rendszerébe tartozzanak, az alkalmazandó nemzeti jogszabályok átfedései és az ebb?l származó esetleges bonyodalmak elkerülése érdekében.

6 Az 1408/71 rendelet 1. cikkének h) pontja akként rendelkezik, hogy alkalmazásában a „lakóhely” a szokásos tartózkodási helyet jelenti.

7 Az e rendelet „Az alkalmazandó jogszabályok meghatározása” cím? II. címe alatt található, „Általános szabályok” címet visel? 13. cikke ekként rendelkezik:

„(1) A 14c. és 14f. cikkre is figyelemmel, a rendelet hatálya alá tartozó személyekre csak egy tagállam jogszabályai alkalmazandók. E jogszabályokat e cím rendelkezései szerint kell meghatározni.

(2) A 14–17. cikk rendelkezéseire is figyelemmel:

a) egy tagállam területén alkalmazott személy e tagállam jogszabályainak hatálya alá tartozik, még abban az esetben is, ha egy másik tagállam területén rendelkezik lakóhellyel, vagy ha az őt alkalmazó vállalkozás vagy magánszemély székhelye vagy lakóhelye egy másik tagállam területén található;

[...]

f) az a személy, akire az egyik tagállam jogszabályai már nem alkalmazhatóak és egy másik tagállam jogszabályai sem alkalmazandók rá az el?z? pontokban megállapított szabályok egyikével összhangban vagy a 14–17. cikkekben megállapított kivételeknek vagy különös rendelkezéseknek megfelel?en, azon tagállam jogszabályainak a hatálya alá tartozik, amelyeknek a területén lakóhellyel rendelkezik, kizárólag azon tagállam jogszabályi rendelkezéseivel összhangban.”

8 Az 1408/71 rendelet ugyanezen cím alatt található 14. cikke, amely „Az ellenérték fejében munkát végz? személyekre (kivéve a tengerészekre) alkalmazandó különös szabályok” címet viseli, ekként rendelkezik:

„A 13. cikk (2) bekezdésének a) pontja az alábbi kivételekkel és körülmények között alkalmazandó:

1) a) Az a személy, akit az őt egy tagállam területén alkalmazó vállalkozás a számára teljesítend? munkavégzés céljából egy másik tagállam területére küld ki, továbbra is az el?bb említett tagállam jogszabályainak hatálya alá tartozik, feltéve hogy e munka várható id?tartama nem haladja meg a tizenkét hónapot, illetve őt nem olyan személy felváltására küldték ki, akinek kiküldetési ideje letelt.

[...]

2) Az a személy, akit szokásosan két vagy több tagállam területén foglalkoztatnak, a következ?k szerint meghatározott jogszabályok hatálya alá tartozik:

a) az a személy, aki egy olyan vállalkozás hajózó [helyesen: utazó vagy repül?] személyzetének tagja, amely más vagy saját számlájára nemzetközi vasúti, közúti, légi vagy belvízi személyszállítási vagy áru fuvarozási szolgáltatást végez, és amely vállalkozás székhelye egy tagállamban található, az utóbbi tagállam jogszabályainak hatálya alá tartozik [...]

b) az a) pontban nem említett személy, azon tagállam jogszabályainak hatálya alá tartozik:

i) amelynek területén lakóhellyel rendelkezik, ha tevékenységét részben e tagállam területén végzi, vagy ha több olyan vállalkozás vagy több olyan munkáltató számára végez munkát, amelynek vagy akinek székhelye vagy lakóhelye különböz? tagállamok területén található;

ii) amelynek területén lakóhellyel rendelkezik, ha tevékenységét részben e tagállam területén végzi, vagy ha több olyan vállalkozás vagy több olyan munkáltató számára végez munkát, amelynek vagy akinek székhelye vagy lakóhelye különböz? tagállamok területén található”.

9 Az 1408/71 rendelet hetedik preambulumbekkezdésében említett összesítésr?l különösen

ugyanezen rendelet 10a. cikkének (2) bekezdése, valamint 18., 38., 45., 64. és 72. cikke rendelkezik.

10 Az 1996. december 2-i 118/97/EK tanácsi rendelettel (HL L 28., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 3. kötet, 3. o.) módosított és naprakésszé tett, valamint a 2007. március 19-i 311/2007/EK bizottsági rendelettel (HL L 82., 6. o.) módosított, az 1408/71 rendelet végrehajtására vonatkozó szabályok megállapításáról szóló, 1972. március 21-i 574/72/EGK tanácsi rendelet 12a. cikkének (2) és (4) bekezdése értelmében a tagállam hatáskörrel rendelkező hatósága az e rendelet 14. cikke 2. pontjának b) alpontja értelmében a szokásosan két vagy több tagállam területén foglalkoztatott személy számára olyan igazolást állít ki, amely szerint e személy az általa alkalmazott jogszabályok hatálya alá tartozik.

11 Ezen igazolás, amelynek mintája az Európai Közösségek migráns munkavállalók szociális biztonságával foglalkozó igazgatási bizottságának az 1408/71/EGK és az 574/72/EGK tanácsi rendelet alkalmazásához szükséges formanyomtatványokról (E 001, E 101, E 102, E 103, E 104, E 106, E 107, E 108, E 109, E 112, E 115, E 116, E 117, E 118, E 120, E 121, E 123, E 124, E 125, E 126 és E 127) szóló, 2005. március 17-i 202. határozatban található, szokásosan „E 101-es formanyomtatvány” vagy „E 101-es igazolás” néven ismert.

Az alapeljárás és az elzeteres döntéshozatalra elterjesztett kérdések

12 Az elzeteres döntéshozatalra utaló határozatból kitnik, hogy a Format, amelynek székhelye Varsóban (Lengyelország) van, bizonyos tagállamokban mköd alvállalkozói építési vállalkozás. 2008-ban a Formatnak 15–18 építési projektje volt, amelyeket egy idben, öt vagy hat tagállamban kivitelezett. A Format Lengyelországban toborzott munkaert alkalmazott, majd a vállalkozás szükségleteitl és az elvégzend munkajellegétl függően a különböz tagállamokban folyamatban lév építési munkákra küldte ki ket.

13 Az a munkavállaló, akit a Format egy másik építkezésre kívánt kiküldeni, utasítást kapott az indulásra. Ha az építési szerződés lejárt, és az adott munkavállalónak nem tudtak munkát biztosítani, a munkavállaló visszatért Lengyelországba, és fizetés nélküli szabadságot kapott, vagy megszüntették a munkaszerződését. Fszabály szerint a munkavállalónak az Európai Unió tagállamaiban kellett feladatait ellátnia.

14 A kérdést elterjeszt bíróság megállapításai szerint W. Kita 1408/71 rendelet 1. cikkének h) pontjának értelmében vett „lakóhelye” az alapügy tárgyát képez időszakokban továbbra is Lengyelország volt.

15 A Format három alkalommal alkalmazta W. Kitát teljes munkaidben, határozott idej munkaszerződések alapján.

16 Az első szerződést a 2006. július 17-tl 2007. január 31-ig tartó időszakra kötötték, és 2007. december 22-ig meghosszabbították. E szerződés 2006. november 30-án megsznt. E szerződés a munkavégzés helyét a következésképpen jelölte meg: „Lengyelországban és az Európai Unió területén (Írországon, Franciaországban, Nagy-Britanniában, Németországban és Finnországban) lév létesítmények és építkezések területe a munkáltató utasításának megfelelően”. E szerződés alapján W. Kita kizárólag Franciaországban dolgozott. A ZUS az 1408/71 rendelet 14. cikke (2) bekezdésének b) pontja alkalmazásában E 101-es igazolást adott ki a 2006. július 17. és 2007. december 22. közötti időszakban W. Kitára alkalmazandó jogszabályok tekintetében. A szerződés 2006. november 30-i megszntését követően az igazolást úgy módosították, hogy az a 2006. július 17. és 2006. november 30. közötti időszakra vonatkozott.

17 A második szerződést a 2007. január 4. és 2008. december 21. közötti időszakra kötötték. E

szerződés a munkavégzés helyét az első szerződéssel azonos módon jelölte meg. E második szerződés alapján W. Kita Franciaországban dolgozott. A ZUS, ugyanazon rendelkezések alkalmazásában, mint az első szerződés esetében, E 101-es igazolást adott ki a 2007. január 4-től 2008. december 21-ig tartó időszakra. 2007. augusztus 22. és 2007. december 31. között W. Kita betegség miatt munkaképtelen volt, és e szerződés 2008. április 5-én megszűnt. Ezért a ZUS úgy módosította az E 101-es igazolást, hogy az 2007. január 4-től augusztus 22-ig volt érvényes.

18 A Formathoz és W. Kitához címzett, 2008. július 23-i határozatával (a továbbiakban: vitatott határozat) a ZUS a lengyel jogszabályok és az 1408/71 rendelet 14. cikke (1) bekezdésének a) pontja, valamint 14. cikke (2) bekezdésének b) pontja alapján eljárva megtagadta az alkalmazandó jogszabályokra vonatkozó E 101-es igazolás kiadását, amely megerősítette volna, hogy a 2008. január 1-je és 2008. december 21. közötti, valamint a 2009. január 1-je és 2009. december 31. közötti időszakban W. Kita a lengyel szociális biztonsági rendszer hatálya alá tartozott. E határozat értelmében W. Kita nem az 1408/71 rendelet 14. cikke (2) bekezdésének b) pontja értelmében vett „szokásosan két vagy több tagállam területén foglalkoztatott személynek”, hanem olyan munkavállalónak minősült, akit a munkáltató a helyzetének megfelelően küldött ki.

19 2008. július 24-én, azaz a vitatott határozat elfogadását követően, a Format és W. Kita egy harmadik szerződést kötött a 2008. július 30. és 2012. december 31. közötti időszakra vonatkozóan, amely a munkavégzés helyét a két előző szerződéssel megegyezően jelölte meg. Mindazonáltal a 2008. július 24-i szerződés kiegészítése úgy rendelkezett, hogy a munkavégzés helye a finnországi Olkiluotóban található atomerőmű. A finnországi munkavégzést követően W. Kita 2008. november 1-je és 2009. szeptember 30. között fizetés nélküli szabadságot kapott. A munkaszerződés 2009. március 16-án közös megegyezéssel szűnt meg.

20 A Sąd Okręgowy – Sąd Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie (regionális bíróság – társadalombiztosítási bíróság, Varsó) a Format által a vitatott határozat ellen benyújtott keresetet 2009. február 12-i ítéletében elutasította azzal az indokkal, hogy nem teljesülnek azon feltételek, amelyek alapján levonható volna az a következtetés, hogy W. Kita az 1408/71 rendelet 14. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében vett kiküldött munkavállaló, mivel a Format elsőfokosan nem abban az államban végzett tevékenységet, ahol a székhelye volt. E bíróság úgy vélte továbbá, hogy W. Kitát nem szokásosan két vagy több tagállam területén foglalkoztatták, hanem W. Kita egy több hónapig, illetve több mint tíz hónapig tartó időszakra huzamosan egyetlen tagállam (előbb Franciaország, majd Finnország) területén végezte tevékenységét, ezért az általános koordinációs szabályt kell alkalmazni a helyzetre, amely szerint az alkalmazandó jogot a munkavégzés helyének elve alapján kell meghatározni.

21 A Format és W. Kita ezen ítélet ellen 2009. február 12-én fellebbezést nyújtott be a kérdést előterjesztő bírósághoz.

22 A Format arra hivatkozott, hogy a munkavállalóit az 1408/71 rendelet 14. cikke (2) bekezdése b) pontjának ii. alpontja szerinti rendszer alapján foglalkoztatja, amely nem követeli meg szükségszerűen, hogy egyidejűleg két vagy több tagállam területén végezzenek munkát, ahogyan semmilyen referencia-időszakra vagy annak gyakoriságára sem tesz semmilyen utalást, amellyel a munkavállaló megváltoztatja a munkavégzés helyét, vagy átlépi a határt.

23 W. Kita osztja a Format álláspontját, és azt állítja a fellebbezésében, hogy helyzete megfelel az 1408/71 rendelet 14. cikke (2) bekezdése b) pontjának ii. alpontjában foglalt szabálynak, mivel a Formattal fennálló munkaviszonya keretében „szokásosan két vagy több tagállam területén foglalkoztatták”, vagyis olyan szerződések alapján, amelyeket hat tagállam területére vonatkozóan kötöttek, habár eddig csak két tagállam (Franciaország és Finnország) területén végzett munkát. Ezenfelül, ha W. Kitának egy lengyelországi építkezésen kellett volna dolgoznia, akkor az említett rendelet 14. cikke (2) bekezdése b) pontjának i. alpontját is alkalmazni kellene.

24 A kérdést elterjesztő bíróság úgy véli, hogy az 1408/71 rendelet 14. cikke (2) bekezdése b) pontjában szereplő, „szokásosan két vagy több tagállam területén foglalkoztatott személy” fogalma nem egyértelmű.

25 Ilyen körülmények között a Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie úgy határozott, hogy felfüggeszti az eljárást, és elzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) A munkaviszony alapján egy (és ugyanazon) munkáltató által foglalkoztatott munkavállaló esetében azt jelenti-e az a körülmény, hogy a [1408/71] rendelet 14. cikke (2) bekezdése első mondatának személyi hatálya a »szokásosan két vagy több tagállam területén foglalkoztatott személyre« terjed ki – és amely személy tekintetében e rendelkezés b) [pontja] úgy pontosít, hogy az a) pontban nem említett személyről van szó –,

a) hogy e munkavállaló akkor tekintendő ilyen személynek, ha a munka jellege miatt azt ugyanabban az időben (egyidejűleg), ami viszonylag rövid időszakokat is magába foglal, különböző tagállamokban végzi, és ezzel összefüggésben gyakran átlépi az államhatárokat,

továbbá

b) hogy e munkavállaló akkor is ilyen személynek tekintendő, ha egyetlen munkaviszony alapján a munkát huzamosan (szokásosan) több tagállamban, többek között abban az államban, amelynek területén lakóhellyel rendelkezik, vagy a lakóhelye szerinti tagállamtól eltérő több tagállamban köteles végezni;

anélkül, hogy azon egymást követő időszakok tartama, amelyekben e munkavállaló a kötelezettségeit az egyes tagállamokban teljesíti, és az ezen időszakok közötti megszakítások jelentőséggel bírnának – vagy időbeli korlátozással?

2) Ha a b) [pontban] ismertetett értelmezés veendő alapul, alkalmazható-e az 1408/71 rendelet 14. cikke (2) bekezdése b) pontjának ii. alpontja olyan helyzetben, amelyben a munkavállaló és egyetlen munkáltató közötti munkaviszony alapján fennálló olyan kötelezettség esetében, amely szerint a munkát huzamosan több tagállamban kell végezni, a kötelezettségek azon tagállambeli teljesítését veszik figyelembe, amelyben a munkavállaló lakóhellyel rendelkezik, még ha e helyzet – az éppen ezen államban történő munkavégzés – a munkaviszony létesítésekor kizártnak tűnik is, és nemleges válasz esetén alkalmazható-e az 1408/71 rendelet 14. cikke (2) bekezdése b) pontjának i. alpontja?”

Az elzetes döntéshozatalra elterjesztett kérdésekről

Az elfogadhatóságról

26 A belga kormány szerint az alapügyben olyan munkavállalóról van szó, aki egymást követő szerződések alapján egyetlen tagállamban, nevezetesen Franciaországban, majd Finnországban végzett tevékenységet. Az elzetes döntéshozatalra elterjesztett kérdések alapját képező elmélet

fenntartása ahhoz vezetne, hogy többé nem lehetne elhatárolni egymástól az 1408/71 rendelet értelmében vett kiküldött munkavállalót az ugyanezen rendelet értelmében vett, szokásosan két vagy több tagállam területén foglalkoztatott munkavállalótól. Annak utólagos megállapítása, hogy valamely munkavállaló, akit munkáltatója több alkalommal kiküldött, valójában „váltakozó” tevékenységeket végzett több államban, jogi bizonytalansághoz vezethetne mind az érintett munkavállalók és munkáltatók, mind azon, hatáskörrel rendelkező intézmények számára, amelyeknek az ilyen helyzetekben dönteniük kell. A belga kormány azt kéri, hogy az előterjesztett kérdéseket a Bíróság nyilvánítsa elfogadhatatlannak.

27 A belga kormány ezen okfejtése valójában nem az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságára, hanem annak érdemi részére vonatkozik. Következésképpen nincs helye annak, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet elfogadhatatlannak kelljen tekinteni.

Az ügy érdeméről

28 A kérdést előterjesztő bíróság két kérdésével, amelyeket együttesen célszerű vizsgálni, lényegében arra keres választ, hogy az 1408/71 rendelet 14. cikke (2) bekezdésének b) pontját akként kell-e értelmezni, hogy az alapügy körülményeihez hasonló körülmények esetén egy olyan személy, aki a munkavégzés helyeül több tagállam területét megjelöli, egymást követő munkaszerződések alapján, ténylegesen e szerződések mindegyikének időtartama alatt egy időben csak ezen államok egyikének területén dolgozik, tartozhat-e az e rendelkezés értelmében vett „szokásosan két vagy több tagállam területén foglalkoztatott személy” fogalma alá, és amennyiben igen, az ilyen személy helyzete az e cikk (2) bekezdése b) pontjának i. vagy ii. alpontja alá tartozik-e.

29 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az 1408/71 rendelet II. címének rendelkezései, amelyek közé a 14. cikk (2) bekezdése is tartozik, az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében teljes és egységes kollíziós szabályrendszert képeznek, amelyek célja annak biztosítása, hogy az Unión belül mozgó munkavállalók csak egy tagállam szociális biztonsági rendszeréhez tartozzanak, és így el lehessen kerülni az alkalmazandó tagállami jogszabályok halmozódását, valamint az esetlegesen ebből fakadó nehézségeket (lásd ebben az értelemben főként a 276/81. sz. Kuijpers-ügyben 1982. szeptember 23-án hozott ítélet [EBHT 1982., 3027. o.] 10. pontját, a C-202/97. sz. FTS-ügyben 2000. február 10-én hozott ítélet [EBHT 2000., I-883. o.] 20. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot, valamint a C-404/98. sz. Plum-ügyben 2000. november 9-én hozott ítélet [EBHT 2000., I-9379. o.] 18. pontját).

30 E célból az 1408/71 rendelet 13. cikke (2) bekezdésének a) pontja kimondja azt az elvet, amely szerint a munkavállaló azon tagállam szociális biztonságra vonatkozó jogszabályai alá tartozik, amelynek területén dolgozik (lásd a 101/83. sz. Brusse-ügyben 1984. május 17-én hozott ítélet [EBHT 1984., 2223. o.] 15. pontját).

31 Az 1408/71 rendelet ezt az elvet ugyanakkor „a 14–17. cikk rendelkezéseire is figyelemmel” fogalmazza meg. Bizonyos, különleges helyzetekben ugyanis az e rendelet 13. cikke (2) bekezdésének a) pontjában foglalt általános szabály pusztán és egyszerre alkalmazása azzal a veszéllyel jár, hogy nem az elkerülését eredményezi az olyan, mind a munkavállalót, mind a munkáltatót és a szociális biztonsági intézményeket érintő adminisztrációs nehézségeknek, amelyek hatásuknál fogva akadályozhatják az említett rendelet hatálya alá tartozó személyek szabad mozgásának gyakorlását, hanem épp ellenkezőleg: a létrehozását (lásd, ebben az értelemben a fent hivatkozott Brusse-ügyben hozott ítélet 16. pontját). Az ilyen helyzetekre vonatkozó különös szabályokat többek között az 1408/71 rendelet 14. cikke tartalmazza.

32 Az ügy irataiból kiderül, hogy a kérdést előterjesztő bíróság abból a feltevésből indul ki, hogy az 1408/71 rendelet 14. cikke (1) bekezdésének a munkavállalók átmeneti jelleg

kiküldetésére vonatkozó a) pontja nem alkalmazható W. Kita helyzetére, mivel az ?t foglalkoztató társaság, a Format, nem végez szokásosan jelent?s tevékenységet Lengyelországban, a székhelye szerinti tagállamban, ahogyan ezt e rendelkezés helyes alkalmazása megköveteli (lásd e tekintetben a 35/70. sz. Manpower-ügyben 1970. december 17-én hozott ítélet [EBHT 1970., 1251. o.] 16. pontját, a fent hivatkozott FTS-ügyben hozott ítélet 23. és 45. pontját, valamint a fent hivatkozott Plum-ügyben hozott ítélet 22. pontját). Ezt a feltevést nem vitatták a Bíróság el?tt.

33 Egyebekben, amint azt az említett bíróság lényegében megállapítja, és amint az az 1408/71 rendelet 14. cikke (2) bekezdésének a) pontjából következik, az olyan személy, akit szokásosan, többé-kevésbé egyidej?leg vagy azonos céllal egy vagy több tagállam területén foglalkoztatnak, tartozhat a „szokásosan két vagy több tagállam területén foglalkoztatott személy” e 14. cikk (2) bekezdésének értelmében vett fogalma alá (lásd analógia útján a C-425/93. sz. Calle Grenzshop Andresen ügyben 1995. február 16-án hozott ítélet [EBHT 1995., I-269. o.] 15. pontját).

34 Márpedig nem vitatott, hogy egy ilyen helyzet tényszer?en sem felel meg az alapügyben szerepl? helyzetnek, még a jelen ítélet 16., 17. és 19. pontjában említett szerz?désekben foglaltak ellenére sem.

35 Ilyen körülmények között a kérdést el?terjeszt? bíróság arra keres választ, hogy a „szokásosan két vagy több tagállam területén foglalkoztatott személy” 1408/71 rendelet 14. cikke (2) bekezdésének értelmében vett fogalma, az olyan munkavállalókon túl, akiket többé-kevésbé egyidej?leg vagy azonos céllal egy vagy több tagállam területén foglalkoztatnak, vonatkozik-e azokra a munkavállalókra, akiknek, legalábbis a munkaszerz?désükben foglaltak értelmében, munkájukat több tagállam területén kell végezniük, anélkül hogy e munkát egyszerre vagy majdnem egyidej?leg több tagállamban kellene végezniük.

36 Ebben az összefüggésben a kérdést el?terjeszt? bíróság megállapítja, hogy a több mint egy tagállam területén végzett tevékenység esetlegesen egymást követ? id?szakai tekintetében az 1408/71 rendelet 14. cikkének (2) bekezdése nem állít fel id?beni határokat.

37 E vonatkozásban az Európai Bizottság lehetségesnek véli e rendelet 14. cikke (1) bekezdése a) pontjának fényében a tizenkét hónapos id?szak fels? határként való elismerését. Ezzel szemben a ZUS, valamint a német kormány lényegében azt állítja, hogy a tevékenység végzésének egymást követ? id?szakai csak akkor tartozhatnak az említett rendelet 14. cikke (2) bekezdésének hatálya alá, ha ezen id?szakok egyike sem haladja meg az egy hónapot. A lengyel kormány a maga részér?l úgy véli, hogy olyan szempontok meghatározásának hiányában, amelyek lehet?vé tennék az 1408/71 rendelet 14. cikke (2) bekezdésének b) pontja által szabályozott eseteknek azon esetekt?l való megkülönböztetését, amelyek tekintetében e rendelet 13. cikke (2) bekezdésének a) pontja alkalmazandó, a „szokásosan két vagy több tagállam területén foglalkoztatott személy” fogalmának tág értelmezése az említett rendelet gyakorlati alkalmazásának szempontjából lehetetlen. A Format szerint, amennyiben a szóban forgó keres?tevékenység végzése helyének meghatározása nehézségekbe ütközik, mindenképpen a munkavállaló lakóhelye szerinti szempontot kell el?nyben részesíteni, többek között azon különböz?, adminisztratív jelleg? nehézségek elkerülése céljából, amelyek a szociális biztonsági rendszer gyakori változásából származhatnak.

38 Mindazonáltal, a kérdést el?terjeszt? bíróságnak nyújtandó hasznos válasz céljából e tárgyban nem kell állást foglalni.

39 Ugyanis, amint azt a Bizottság kiemelte, valamely személynek ahhoz, hogy az 1408/71 rendelet 14. cikke (2) bekezdésének hatálya alá tartozzon, mindenképpen „szokásosan” két vagy több tagállam területén kell keres?tevékenységet végeznie.

40 Ebből az következik, hogy ha a keresőtevékenység egyetlen tagállam területén való végzése tekinthető az érintett személyre vonatkozó szokásos rendnek, az nem tartozhat az említett 14. cikk (2) bekezdésének hatálya alá.

41 Ilyen körülmények között, annak érdekében, hogy hasznos válasszal lehessen szolgálni a nemzeti bíróság számára, tekintetbe kell venni, hogy az alapügyben eltérés mutatkozik egyfelől az alapügyben szereplő munkaszerződés és az azokban foglalt munkavégzési helyek – amelyek alapján a Format az E 101-es igazolás kiadását kérte –, másfelől aközött, hogy a gyakorlatban e szerződések alapján ténylegesen hogyan teljesítették e kötelezettségeket.

42 Ezzel kapcsolatban emlékeztetni kell arra, hogy az E 101-es igazolást kiadó intézmény köteles megfelelően értékelni az alkalmazandó szociális biztonsági jogszabályok meghatározására irányadó szabályok alkalmazása szempontjából releváns tényeket, és ezáltal garantálni az ezen igazolásban szereplő megállapítások helytállóságát (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott FTS-ügyben hozott ítélet 51. pontját, valamint a C-178/97. sz., Banks és társai ügyben 2000. március 30-án hozott ítélet [EBHT 2000., I-2005. o.] 38. pontját).

43 Mivel az E 101-es igazolás kiadására általában azon időszak kezdete előtt vagy elején kerül sor, amelyre vonatkozik, az előbb említett tényértékelésre is leggyakrabban ekkor kerül sor, az érintett munkavállaló várt munkajogi helyzete alapján. Ez az oka annak, hogy a munka jellegének leírása, amint az a szerződéses iratokból következik, a gyakorlatban ezen értékelés szempontjából különös jelentéssel bír.

44 Ebből a szempontból különösen a keresőtevékenység szerződéses iratokban meghatározott jellegét kell figyelembe venni annak értékelése céljából, hogy a várható tevékenységek olyan keresőtevékenységek körébe tartoznak-e, amelyek – nem csupán esetileg – kiterjednek több tagállam területére is, feltéve hogy az ezen iratokban foglaltak összhangban vannak az E 101-es igazolás iránti kérelem benyújtásának időpontjában várható, érintett tevékenységekkel, vagy adott esetben az ilyen kérelem benyújtását megelőzően vagy követően végzett tényleges tevékenységekkel.

45 A tényeknek az alkalmazandó szociális biztonsági jogszabályoknak az E 101-es igazolás kiadása céljából történő meghatározása során az érintett intézmény a szerződéses iratok szövegén kívül figyelembe vehet olyan elemeket, mint például az, hogy az érintett munkáltató és munkavállaló közötti ilyen jellegű, hasonló munkaszerződéseket hogyan teljesítették korábban a gyakorlatban, valamint e szerződések megkötésének körülményeit, vagy általánosabban, az érintett vállalkozás által végzett tevékenységek jellegzetességeit, amennyiben ezen tényezők megvilágíthatják az érintett munka tényleges jellegét.

46 Ha a szerződéses iratokon kívüli más releváns elemekből kitűnik, hogy a munkavállaló helyzete valójában eltér az ezen iratokban leírt helyzettől, az 1408/71 rendelet helyes alkalmazására vonatkozó, az ezen ítélet fenti 42. pontjában említett kötelezettség azt jelenti, hogy az érintett intézménynek a szerződéses iratok szövegétől függetlenül a munkavállaló tényleges helyzetére kell alapoznia a megállapításait, és adott esetben meg kell tagadnia az E 101-es igazolás kiadását.

47 Ezen túl az ítélkezési gyakorlatból az következik, hogy az E 101-es igazolást kiadó intézmény feladata, hogy a kiadás megalapozottságát felülvizsgálja, és adott esetben visszavonja az igazolást, amikor a munkavállalók munkavégzésének helye szerinti tagállam hatáskörrel rendelkező intézménye kételyét fejezi ki az igazolás alapjául szolgáló tények, és ezáltal a benne szereplő megállapítások helytállóságával kapcsolatban, és/vagy azzal kapcsolatban, hogy nem tartották be az 1408/71 rendelet II. címében foglalt követelményeket (lásd analógia útján, az

1408/71 rendelet 14. cikke (1) bekezdésének összefüggésében a fent hivatkozott FTS-ügyben hozott ítélet 56. pontját, valamint a fent hivatkozott Banks és társai ügyben hozott ítélet 43. pontját).

48 Az alapügyben szereplő, a jelen ítélet 16. és 17. pontjában említett szerződések a munkavégzés helyét az alábbiak szerint írják le: „Lengyelországban és az Európai Unió területén (Írországon, Franciaországban, Nagy-Britanniában, Németországban és Finnországban) lévő létesítmények és építkezések területe a munkáltató utasításának megfelelően”. Mindazonáltal, amint az a kérdést előterjesztő bíróság, a Format és a ZUS által a Bíróságnak benyújtott – és a felek által nem vitatott – információkból következik, az említett szerződések alapján W. Kita több hónapig, illetve több mint tíz hónapig tartó időszakban huzamosan egyetlen tagállam, nevezetesen Franciaország területén dolgozott. Egyébként a következő, a Format és W. Kita között újból határozott időre kötött munkaszerződés alapján W. Kita pusztán Finnország területén dolgozott. Az ügy irataiból következik, hogy W. Kita e három szerződés mindegyike esetében a munkavégzést követően fizetés nélküli szabadságot kapott, ezt követően az érintett szerződés a határozott idő lejártát megelőzően közös megegyezéssel megszűnt.

49 Ilyen körülmények között, figyelembe véve a jelen ítélet 39. és 40. pontjában foglalt okfejtéseket, nem állapítható meg érvényesen, hogy egy, a W. Kita helyzetéhez hasonló helyzetben lévő munkavállaló a „szokásosan két vagy több tagállam területén foglalkoztatott személy” 1408/71 rendelet 14. cikkének (2) bekezdésében foglalt fogalma alá tartozhat.

50 Ezzel szemben ilyen körülmények között az 1408/71 rendelet 13. cikke (2) bekezdésének a) pontjában kimondott elv alkalmazható, csakúgy mint adott esetben az ugyanezen rendelkezés f) pontjából eredő elv a munkaszerződések közötti megszakítások ideje alatt.

51 A kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy a jelen ítélet 49. és 50. pontjából levonja a következtetéseket az alapeljárás vonatkozásában.

52 A fentiek fényében az előterjesztett kérdésekre azt a választ kell adni, hogy az 1408/71 rendelet 14. cikke (2) bekezdésének b) pontját akként kell értelmezni, hogy az alapügy körülményeihez hasonló körülmények esetén az olyan személy, aki a munkavégzés helyeül több tagállam területét megjelöli, egymást követő munkaszerződések alapján, ténylegesen e szerződések mindegyikének időtartama alatt egy időben csak ezen államok egyikének területén dolgozik, nem tartozhat az e rendelkezés értelmében vett „szokásosan két vagy több tagállam területén foglalkoztatott személy” fogalma alá.

A költségekről

53 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

Az 1996. december 2-i 118/97/EK tanácsi rendelettel módosított és naprakésszé tett, valamint a 2006. december 18-i 1992/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel módosított, a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra, önálló vállalkozókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló, 1971. június 14-i 1408/71/EGK tanácsi rendelet 14. cikke (2) bekezdésének b) pontját akként kell értelmezni, hogy az alapügy körülményeihez hasonló körülmények esetén az olyan személy, aki a munkavégzés helyeül több tagállam területét megjelöli, egymást követő munkaszerződések alapján, ténylegesen e szerződések mindegyikének időtartama alatt egy időben csak ezen államok egyikének területén dolgozik, nem tartozhat az e rendelkezés

értelmében vett „szokásosan két vagy több tagállam területén foglalkoztatott személy” fogalma alá.

Aláírások

* Az eljárás nyelve: lengyel.